

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/184/2019
Identifikačné číslo spisu: 4303899837
Dátum vydania rozhodnutia: 27.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4303899837.7

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Mgr. S. C. bývajúceho v R., zastúpeného K., proti žalovanému JUDr. K. C., bývajúcemu v N., o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Levice pod sp.zn. 6 C 18/2003, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 28. marca 2018 sp.zn. 5 Co 172/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Levice (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 9. októbra 2013 č.k. 6 C 18/2003-694 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 9 958 €, ktorá predstavuje náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom žalovaného do osobnostných práv žalobcu. V odôvodnení rozsudku uviedol, že k neoprávnenému zásahu do týchto práv žalobcu došlo vyjadreniami žalovaného, ktoré boli doslovne citované v článku zo 7.. publikovanom v celoštátnom denníku Národná Obroda s názvom „J.“ a „CH.“. Žalovaný pri rozhovore s autorom článku uviedol, že žalobca a ďalšie osoby sa voči nemu správali agresívne, prepadli ho v jeho rodinnom dome, vyhrážali sa mu použitím zbrane a únosom detí a prinútili ho podpísať zmluvu o predaji firmy. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že tvrdenia žalovaného citované v článku neboli preukázané a zakladajú právo žalobcu domáhať sa voči nemu náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 11 až 13 Občianskeho zákonníka. So zreteľom na podstatu zásahu do osobnosti žalobcu a okolností, za ktorých k zásahu došlo, považoval za primeranú náhradu vo výške 9 958 €.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Nitre rozsudkom z 19. novembra 2014 sp.zn. 5 Co 17/2014 napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietol. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na základe dovolania podaného žalovaným uznesením z 23. marca 2017 sp.zn. 3 Cdo 469/2015 tento zmeňujúci rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku je vnútorne protirečivé a nedostatočne odôvodnené.

3. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) po vrátení veci na ďalšie konanie rozsudkom z 28. marca 2018 sp.zn. 5 Co 172/2017 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6 640 €; vo zvyšku žalobu zamietol. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil rozhodujúce skutkové okolnosti a dospel k vecne správnejmu záveru, že žalovaný neoprávnené zasiahol do chránených osobnostných práv žalobcu. Za dôvod pre zmenu napadnutého rozsudku v zmysle § 388 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) odvolací súd označil potrebu znížiť súdom prvej inštancie priznanú výšku náhrady o tretinu. Zohľadnil pri tom okolnosti a pomery na oboch procesných stranách a akcentoval, že článok ako jeden celok nebol publikovaný na titulnej strane a nebolo preukázané, že by jeho obsah vyvolal až tak negatívne dôsledky, ktoré by v prípade žalobcu mohli viesť k strate alebo obmedzeniu jeho podnikateľských aktivít.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný 28. septembra 2018 dovolanie s odôvodnením, že napadnutý rozsudok je nesprávny, nespravodlivý a pre neho likvidačný.

4.1. V zmysle doplnenia dovolania, ktoré vypracoval jeho vtedajší právny zástupca a následne podal 19. novembra 2018, rozhodol odvolací súd vecne nesprávne pri riešení otázky pasívnej vecnej legitímácie. Podľa § 10 ods. 1 až 4 zákona č. 81/1966 Zb. o periodickej tlači a o ostatných hromadných informačných prostriedkoch, ktorý platil v čase publikovania článku (ďalej len „zákon č. 81/1966 Zb.“), zodpovedá za periodickú tlač ako za celok jej vydavateľ. Autor článku, ani vydavateľ žalovanému neumožnili, aby sa ešte pred jeho publikovaním vyjadril k obsahu článku. Článok bol teda uverejnený v rozpore so zákonom č. 81/1966 Zb. Pritom v zmysle § 16 ods. 3 tohto zákona za uverejnenie nepravdivých tvrdení zodpovedal vydavateľ, i keď išlo o citáciu slov toho, s kým autor článku viedol rozhovor. V danom prípade nebol preto pasívne vecne legitímovaný žalovaný, ale vydavateľ denníka Národná Obroda.

4.2. Z týchto dôvodov žalovaný navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

5. Žalobca vo vyjadrení uviedol, že dovolanie nemá zákonom stanovené náležitosti a smeruje proti vecne správnejmu rozhodnutiu, v ktorom odvolací súd správne posúdil pasívnu vecnú legitímáciu. Vzhľadom na to navrhol dovolanie odmietnuť.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. Vzhľadom na časové súvislosti, za ktorých bolo dovolanie podané a doplnené, najvyšší súd pripomína, že dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 veta prvá CSP) a že dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V danom prípade bol rozsudok odvolacieho súdu žalovanému doručený 9. augusta 2018, lehota na podanie dovolania mu preto uplynula 9. októbra 2018. Žalovaný bol teda oprávnený meniť a dopĺňať dovolacie dôvody len do 9. októbra 2018. So zreteľom na to dovolací súd v ďalšom pri posudzovaní prípustnosti dovolania neprihliadal na obsah doplnenia dovolania, ktoré bolo podané 19. novembra 2018.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 ods. 1 CSP.

9. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci

sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod (1 Cdo 17/2019, 2 Cdo 225/2018, 3 Cdo 142/2018, 4 Cdo 10/2018, 5 Cdo 9/2019, 7 Cdo 1/2018, 8 Cdo 94/2018).

12. Z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) nevyplýva, že by žalovaný tvrdil existenciu niektorej z vád zmätočnosti, taxatívny výpočet ktorých je uvedený v § 420 CSP, a že by prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval z tohto ustanovenia.

13. Žalovaný zastáva názor, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Obsah dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) nasvedčuje tomu, že prípustnosť dovolania vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP. K tomu treba uviesť nasledovné:

13.1. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“.

13.2. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dopadá na situáciu, v ktorej určitá právna otázka riešená odvolacím súdom nebola ešte dovolacím súdom vyriešená (preto ani nedošlo k ustáleniu jeho rozhodovacej praxe).

13.3. V prípade § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je relevantná taká právna otázka riešená odvolacím súdom, ktorá je senátmi odvolacieho súdu riešená rozdielne (čo viedlo k tomu, že dosiaľ nedošlo k ustáleniu jeho rozhodovacej praxe).

14. Dovolateľa, ktorý vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 CSP, zaťažuje (procesná) povinnosť jednoznačným a určitým spôsobom zadefinovať tzv. dovolaciu otázku, ktorú odvolací súd riešil nesprávne (m. m. 1 Cdo 162/2018, 3 Cdo 141/2018, 4 Cdo 37/2017, 5 Cdo 190/2018, 8 Cdo 14/2018), a zároveň uviesť, ktorý z predpokladov uvedených v tomto ustanovení zakladá prípustnosť ním podaného dovolania (1 Cdo 150/2018, 2 Cdo 185/2018, 3 Cdo 52/2017, 7 Cdo 50/2018, 8 Cdo 130/2018). Splnením týchto procesných povinností vytvára pre dovolací súd podklad, ktorý je nevyhnutne potrebný pre posúdenie prípustnosti dovolania a prípadne (pokiaľ dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je prípustné) tiež pre zameranie meritórneho dovolacieho prieskumu.

14.1. Ak sa procesná strana nazdáva, že jej dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, lebo odvolací súd sa pri riešení dovolacej otázky odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“, musí uviesť, z čoho vyvodzuje namietanú existenciu „odklonu“, to znamená, že svoju argumentáciu musí doložiť označením konkrétneho judikátu alebo rozhodnutia odvolacieho súdu, právne

závery ktorého odvolací súd nerešpektoval a od nich sa odklonil.

14.2. Pokiaľ dovolateľ zastáva názor, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí to v dovolaní tvrdiť a v spojitosti s tým vysvetliť svoje presvedčenie, že odvolací súd riešil dosiaľ dovolacím súdom neriešenú otázku.

14.3. Napokon, pokiaľ dovolateľ vychádza z predpokladu, že ním podané dovolanie je prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, je na ňom, aby konkrétne označenými rozhodnutiami dovolacieho súdu podložil svoju argumentáciu, že odvolací súd riešil takú dovolaciu otázku, ktorá je senátmi najvyššieho súdu posudzovaná rozdielne.

14.4. Pokiaľ v dovolaní absentuje vyššie uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (1 Cdo 150/2018, 2 Cdo 185/2018, 3 Cdo 74/2017, 4 Cdo 235/2016, 5 Cdo 16/2017, 6 Cdo 6/2018, 7 Cdo 254/2018, 8 Cdo 191/2018).

14.5. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa ustálila na názore, podľa ktorého sama polemika s rozhodnutím dovolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia dovolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, ale významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP (m. m. 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 50/2017, 8 Cdo 78/2017).

15. V danom prípade sa žalovaný nestotožnil s rozhodnutím dovolacieho súdu, podrobil ho kritike a polemizoval s jeho závermi, avšak ani pri prístupe k jeho dovolaniu podľa obsahu tohto procesného úkonu (§ 124 ods. 1 CSP) nemožno ustáliť, ktorú procesnú situáciu v zmysle § 421 ods. 1 CSP mal žalovaný na mysli v súvislosti s argumentáciou, že dovolaním napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. V dôsledku toho nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí dovolania, a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

16. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že argumentácia dovolateľa týkajúca sa § 421 ods. 1 CSP je nedostatočná a ním uvádzaný dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie veci) nie je v podanom dovolaní vymedzený spôsobom zodpovedajúcim § 431 až § 435 CSP. Uzavrel preto, že na podklade dovolania žalovaného nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd odmietol podané dovolanie podľa § 447 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

18. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 vo výroku o odmietnutí dovolania a 2 : 1 vo výroku o trovách dovolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.